

Allsidig kunstner i Odda

Kjell Wangen beskriver lukten av sløydsalen på skolen som himmelsk. Ikke rart tannlegen har nese for brukskunst.

Femtitreåringen humrer godt over minnene fra barndommen i hjembygda Aurland.

– Jeg sneik meg inn på sløydsalen, bare for å føle og lukte. Når sløydsalen var stengt, sto jeg og kikket inn igjennom vinduene, men problemet var at jeg var så liten at det var et strev å få kroppen over kanten. På framhaldsskolen hadde vi en og en halv dag i uken med sløyd. Det var bare fantastisk.

SKAPERTRANG • Vi sitter i stua til Kjell og familien på Eidesåsen i Odda og nyter

panoramautsikten utover Sandvinsvatnet. Hit kom de i 1980.

I hagen, som i seg selv er en liten naturperle, vokser furutrær, bjørk, selje, hegg, rogn, einer og barlind vilt. Ikke langt unna ligger Folgefonna og Buarbreen.

Rett utenfor stuedøra henter han inspirasjon, og ikke minst; materialer til skapertrangen sin. Når han ikke legger fyllinger i Den offentlige tannhelsetjenesten, lager han trekopper, øsekar, dyrefigurer, miniatyrkniver, ørepynt, møbler og modellbåter. Med jevne mellomrom henter han også fram penselen og maler oljemalerier, som er inspirert av maleren Johannes Vinjum. Bare for å nevne noe. På et skap som Kjell har skåret ut, står en tro kopi av polarskuta «Fram». 1 600 timer – nesten et årsverk har han brukt på mes-

Kjell får også tid til å male. Bildet har han kalt «Nausti i Aurland», det pryder veggen på tannlegekontoret.

Polarskuta «Fram» har Kjell laget autentisk etter originaltegninger, et arbeid han brukte nesten et årsverk på.

terverket. Skroget er bygget av selje, som ifølge Kjell er en smidig tresort. Dekket er laget av brake og skåret i tynne lange fliser og naglet med kobbernagler. Mellom hver flis har han limt sort papir, slik at dekket får en naturlig virkning. Detaljene er mange. Køyer, trapper, propeller, rigg, ror og dører med hengsler er laget autentisk etter tegninger som Kjell fikk fra Sjøfartsmuseet.

AURLANDSKO • For rundt ti år siden ble det utlyst en konkurranse i forbindelse med at det var hundre år siden «Fram» ble bygget. Det eneste kriteriet som ble stilt var at alt på båten skulle være selvlaget. – Nå ble riktignok ikke båten ferdig innen tidsfristen, sier han og stryker hånden over rekka. Så langt har han laget 16 modellbåter. Åtte av dem er bygd helt fra bunnen av. I taket henger en flott fembøring, enda et bevis på hva den fingernemme tannlegen får til.

– Når begynte denne interessen?
– Bestefar var finsnekker, men han døde før jeg ble født. Nede i kjelleren sto mye snekkerutstyr etter han. Der satt jeg og lurte på hva han gjorde med de ulike redskapene, og kunne jeg skru på noe var det helt topp. Jeg har hele tiden vært nysgjerrig,

kan du si. Faren min laget Aurlandsko, og han var også den siste som sydde skoene for salg. Selv hadde jeg flere sommerjobber hvor jeg sydde Aurlandsko.

– Men så ble du tannlege, og ikke kunstner på heltid?

– Jeg mente at tannlegeyrket kunne være fint å kombinere med det andre. Det er viktig med praktisk og estetisk innsikt, også i tannlegeyrket. Der går det begge veier.

Kjell fremstår som en beskjeden mann, og innrømmer at han ikke liker å stikke hodet fram med det han lager. Men ryktene om den allsidige tannlegen lar seg ikke stoppe. TV-programmet «Norge Rundt» ville lage et innslag, aviser og ukeblader ønsker også å skrive om det han gjør. Men Kjell har takket nei, med unntak av en artikkel i lokalavisa for rundt 13 år siden, og i forbindelse med en utstilling i Odda kunstforening hvor han stilte ut modellbåtene sine.

– Du gjør et unntak for Tidende?

– La oss seie det slik, kommer det på ekte sogndialekt.

ALDRI NOE

TOMROM • Det er stor rift om tingene Kjell lager. Folk bestiller, og bare han finner nok treemner så er han igang.

– Men det er ikke så lett å gi fra seg tingene. På en måte binder du deg til det du lager. De på jobben har vært flinke til å backe meg opp. Hele oddasamfunnet, forresten. Det hjelper på.

Kona Helene tar plass sammen med oss.
– Jeg slipper nu å ha en mann som bare sitter i sofaen. Jeg har vært heldig sånn. Men det er synd å ha slik skaperevne, og ikke ha plass til alle tingene, sier hun og gløtter bort på mannen.

– Hva gir kunsten deg?

– Jeg går aldri med noe tomrom inni meg. Det er fylt med noe, men ikke fylt opp, for da hadde det ikke vært mer å hente. Dette er en fin måte å snu ryggen til stresset rundt oss på.

– Se her, fortsetter han, og viser en geitebukk som er skåret ut av bjørk.

– Emnet som jeg fant i vedbua var begynt å råtne, og da blir det soppganger i treverket. Passet ikke det til en geitebukk, når du ser raggskjegget komme fram? Spør han.

– Men det var litt flaks også, medgir Kjell. Bukken har den yngste datteren Ingvild bestilt. Så den blir værende i huset.

SIN EGEN HERRE • Hver dag må Kjell en tur innom snekkerbua.

– Det er her jeg føler meg hjemme, sier han, idet vi trør over dørstokken inn til snekkerverkstedet.

Kjell Wangen er daglig innom snekkerverkstedet sitt.

– Det er her jeg føler meg hjemme, sier han.

Huljern, dreibenk, høvelbenk, drill, sirkelsag og et gammelt tann-teknikerbor er viktige redskaper.

På arbeidsbenken ligger et påbegynt modellskip.

– Det er ikke alltid jeg gjør noe, men jeg må inn her for å se,

planlegge, ta i treemner, snu og vende på dem, mens jeg tenker på hva de kan brukes til. Kanskje jeg kan forandre på noe. Man vet aldri, sier han ettertenksomt.

Kjell har laget seg sin egen sløydsal, og hit kan han gå når han selv vil. Her er han sin egen herre. Det er ikke lenger snakk om å kline ansiktet i vindusruten for å se hva andre har laget.

Tekst og foto: Kirsten M. Holte